

OTAC NEPOZNAT

LESLI PIRS

Prevela
Rajka Marinković

Laguna

Naslov originala

Lesley Pearse

FATHER UNKNOWN

Copyright © Lesley Pearse, 2002

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojoj sestri Selini s ljubavlju i najdubljim poštovanjem.
Možda nas je kao decu život slučajno spojio, pa smo to morale
da prihvatimo kao činjenicu na koju nismo mogle da utiče-
mo. Ali postala si mi prava sestra po srcu, a samo to je važno.
Želim ti svaku sreću, što i zaslužuješ.*

PRVO POGLAVLJE

Čizvik, London, 1990.

„Dođi i daj mi ruku, dušo. Ne želim da zvučim melodramatično, ali mislim da mi je došao kraj.“

Dejzi je upravo izlazila iz spavaće sobe pomislivši da joj majka čvrsto spava. Čuvši te reči, okrenu se, užasnuta i očajna.

Lorna Bakan bolovala je od raka. Duže od dve godine hrabro se borila s bolešću radioterapijom, mastektomijom i nebrojenim alternativnim terapijama, stalno verujući da će joj biti bolje. Ali pre dva meseca specijalista joj je rekao da se rak proširio po čitavom telu. Tada se predala i odbila dalje bolničko lečenje, jer je želela da poslednje nedelje provede kod kuće, sa svojim suprugom i decom.

Dejzi se istog trenutka stvori pored kreveta. „Zvaću lekara“, reče, dok joj je srce jako udaralo od straha.

Lorna uputi ćerki slabašan osmeh. „Ne, dušo, nema svrhe. Ništa me ne boli i potpuno sam mirna. Samo sedi pored mene.“

Dejzi se bila prestravila – nije mogla samo da sedi i gleda kako joj majka umire a da ne čini ništa. No raspravljati se s njom činilo se podjednako užasno. Tako je slobodnom rukom nežno mazila majku po glavi razmišljajući šta da radi.

Lorni je posle radioterapije opala divna kosa boje meda, a novoizrasla je bila bela i meka kao u bebe. Lice joj je bilo upalo

jer je mnogo oslabila, pa čak i njene plave oči kao da su izbledele i dobile boju svetlog pačjeg jajeta.

Nije pošteno, pomisli Dejzi, što je baš njenu majku ovo zadesilo. Imala je tek pedeset godina i bila tako naočita, krepka žena, uvek odevena po modi, svima znana po svojoj živahnoj i srdačnoj prirodi. Bila je od onih neukrotivih žena što su u stanju da neumorno nadgledaju neku školsku proslavu, a da zatim, pri kraju dana koji bi svakog drugog iscrpeo, sve koji su pomagali pozove svojoj kući na improvizovanu zabavu. Kad bi gosti konačno krenuli kućama, ona bi još uvek plesala i smejala se. A onda, nekim čudom, do doručka sledećeg dana cela kuća bi bila pospremljena i očišćena kao da se ništa nije događalo.

„Moram da zovem tatu“, reče Dejzi posle nekoliko trenutaka razmišljanja.

„Nipošto“, reče Lorna iznenađujuće odlučno. „Danas posle podne ima važan sastanak i ne želim da u panici juri kući po gužvi.“

„Ali moram nešto da učinim. Dozvoli mi da zovem koledž i dovedem blizance kući.“

„Ne, ni njih, ionako će uskoro doći kući.“

Dejzi je mesec dana ranije napustila posao, kad se majci stajanje toliko pogoršalo da nije mogla da je ostavi samu kod kuće. Nije to bila žrtva s njene strane – Dejzi je mrzela svoj posao, kao što je mrzela svaki posao koji je ikada radila, a bilo ih je na desetine. Volela je da vodi kuću i brine o majci, i to je radila dobro, i mislila je da može da izađe na kraj sa svakom situacijom ili neočekivanim događajem. Ali znala je da s ovom situacijom ne može da izađe na kraj sama.

„Moram barem da telefoniram lekaru“, reče odlučno.

Lorna okrete glavu na drugu stranu tvrdoglavo pokušavajući da je odgovori. Dejzi ipak podiže slušalicu telefona, koji je stajao pored kreveta, i brzo pozva ordinaciju da kaže da joj smesta treba lekar.

„To je nepotrebno, samo si mi ti potrebna“, reče Lorna slabim glasom dok je Dejzi spuštala slušalicu. „Osim toga, hoću o nečemu da razgovaram s tobom.“

„Izabraću neki pravi poziv“, reče Dejzi brzo, pretpostavljajući da je to mučilo majku. Imala je dvadeset pet godina i znala je da su joj roditelji očajni što je nesposobna i nema dovoljno ambicija. „Mislim da ću možda da se zaposlim u policiji.“

Lorna se nasmeši. „Nisi ti za to, ne voliš da ti neko naređuje i toliko si popustljiva da ćeš zločince dovoditi kući na čaj.“

„Znači, radi se o Džoelu?“, upita Dejzi.

Džoel je bio njen momak, policajac, već godinu dana, duže nego što je ikada izlazila s jednim čovekom. Roditelji su odobravali njihovu vezu, pa je pomislila da će je majka možda nagovarati da se uda za njega.

„Ne, nije reč ni o Džoelu, ti si potpuno sposobna da sama doneseš odluku u vezi s njim. Htela sam da s tobom razgovaram o tvojoj pravoj majci.“

Dejzi pogleda majku užasnuta. „Ne želim sada da razgovaram o njoj“, reče.

„E pa, ja želim“, reče Lorna. „Štaviše, želim da je pronađeš kad mene više ne bude. Mislim da će ti to biti od pomoći.“

Zbog njenih reči, Dejzine oči napuniše se suzama. „Niko i ništa ne može tebe da zameni“, reče nežno. „Ti si moja prava majka. Ne želim nijednu drugu.“

Znala je odmalena da je usvojena. Lorna i Džon su joj rekli da je naročita jer su je oni odabrali, dok obični roditelji nemaju nikakvog izbora. Čak i kada je imala pet godina i blizanci se rodili – što je bilo pravo čudo, pošto je Lorni rečeno da ne može imati dece – ništa se nije promenilo. Dejzi nikada nije osetila da roditelji njih više vole, štaviše, zamišljala je da su dobili Toma i Lusi samo da bi nju obradovali. Nijedanput za svojih dvadeset pet godina Dejzi nije pokazala nikakvu želju da sazna ko joj je biološka majka. Znala je da je Bakan, bez obzira na poreklo.

„Možda sada tako misliš, Dizi“, Lorna s ljubavlju izgovori njen porodični nadimak, „ali iz iskustva znam da smrt u porodici može da pokrene neočekivana osećanja i pitanja. Mislim da ti može pomoći da sve to prebrodiš ako je budeš pronašla.“

Dejzi nije znala šta da kaže. Lorna nije bila od ljudi koji bi izneli takav predlog a da o njemu nisu dugo i ozbiljno razmišljali. Pošto je znala da umire, sve je organizovala, od pogrebne službe do punjenja zamrzivača kuvanim jelima. Nije bilo ničeg morbidnog u njenoj organizaciji, takva je bila čitavog života, uvek je mislila unapred, da bi svojoj porodici život učinila lakšim i udobnijim. Ipak, Dejzi nije mogla da zamisli zašto bi pronalaženje žene, koja je svoje dete napustila pre toliko godina, pomoglo u njenoj tuzi. Zagledala se u baštu iza kuće, a tamo, kao i svuda po kući, bilo je još dokaza Lorninih promišljenosti i strpljenja. Bašta je bila divna, međa od zeljastih biljaka upravo je dostizala punu raskoš – bedem od plavih, ružičastih i svetlo-ljubičastih cvetova. Puzavica koja samo što nije prekrila krov stare Vendine kućice, u kojoj su Dejzi i blizanci proveli mnogo srećnih trenutaka dok su bili deca. Lorna nikad nije dozvolila da propadne niti ju je uklonila kad više nije bilo dece koja bi je koristila. Svakog proleća zasadila bi cveće u žardinjere na prozorima i očistila je. Kada bi sad ušla u nju, Dejzi je znala da bi našla male šerpe i lonce, stoličice i stočić, sve pažljivo poređano i na svom mestu.

Naravno, Lorna se nadala da će jednog dana biti unučića koji će se igrati u kućici. Dejzine oči napuniše se suzama kad se setila da neće biti njene majke da odigra svoju ulogu na svadbama, pri rođenju i vaspitavanju dece.

„Potražiću je, ako stvarno želiš“, reče Dejzi, lica i dalje okrenutog prema prozoru da joj majka ne bi videla suze. „Ali kakva god bila, nikad neće zauzeti tvoje mesto.“

„Dođi, lezi pored mene“, reče Lorna.

Dejzi se priseti da je majka uvek umela da oseti suze i tugu, čak i izdaleka, pa je poslušala i sklupčala se pored nje.

Krevet njenih roditelja uvek je bio naročito mesto. Ona i blizanci koristili su ga kao skakaonicu, zamišljali da je brod, pusto ostrvo i bolnica. Tu su otvarali poklone za Božić, tu bi ih ušuškali kad su bili bolesni, peli se na njega noću kad bi ružno sanjali, a kao tinejdžerka Dejzi bi često legla pored majke i poveravala joj sve svoje strahove i snove. Ali sada je Dejzi mislila na skorije uspomene dok je jednom rukom grlila majku: na nedeljna jutra kad bi tata otišao s Freedom, njihovim terijerom, ili večeri kad je radio dole, u svojoj radnoj sobi. Tada bi ona dolazila ovamo i majci otvarala svoju dušu, pričala o Džoelu, o strahovanju da nikada neće naći posao koji joj se sviđa, o prijateljicama.

Većina Dejzinih prijateljica govorila je da majkama ne mogu da ispričaju ništa važno. A ona je samo trebalo da legne ovde, uz majku ušuškane pokrivačem, i mogla da priča o stvarima nezamislivim izvan ove sobe.

„Donosila sam te ovamo u krevet kod mene kad si bila beba“, reče Lorna okrenuvši glavu na jastuku prema Dejzi. „Ležala bih i divila se kako si savršena i kako sam srećna što sam te dobila. Možda si ti sada odrasla žena od dvadeset pet godina, ali ja i dalje tako mislim.“

Dohvatila je jedan od Dejzinih dugih uvojaka i obmotala ga oko prsta. „U početku si bila ćelava, a ja sam uvek očekivala da će ti kosa biti svetla i ravna kad konačno izraste. Nikad nisam očekivala kovrdžavu riđokosu.“ Tiho se nasmejala i pomerila ruku da pomiluje Dejzi po obrazu. „Tako si lepa, Dizi, duhovita, plemenita i velikodušna. Tako se ponosim tobom. Zato želim da nađeš svoju pravu majku, da sa mnom podeli radost i da se sama uveri da sam se dobro brinula o tebi.“

Kao i uvek, Lorna je pogodila pravo u srž problema, pružajući Dejzi razlog da postupi po njenoj želji, čega se ona sama nikada ne bi dosetila. Ali ipak nije mogla da obeća, jer je znala da niko nikada ne bi mogao da dostigne majku kakva je Lorna.

„Sećaš li se kad sam imala male boginje?“, upita menjajući temu, jer joj je bilo veoma teško.

„Mmm“, bio je Lornin odgovor, kao da joj se spava.

„Neke ospice sama sam nacrtala flomasterom“, priznala je Dejzi. „Jesi li to znala?“

„Naravno da sam znala“, odgovori Lorna glasom jedva jačim od šapata. „Tata i ja smo se smejali. Mislili smo da ćeš možda biti glumica kad porasteš. Uvek si volela da dramatižuješ više nego što treba.“

„Volim te, mama“, prošaputa Dejzi.

Lorna promrmlja kako treba da bude apsolutno sigurna šta oseća prema Džoelu pre nego što se obaveže da će se za njega udati, a zatim se činilo kao da će zaspati.

Dejzi je ležala pored nje još nekoliko minuta, ali kad je počela da se migolji prema ivici kreveta da bi ustala i telefonirala ocu, Lorna ponovo otvori oči. „Pozdravi tatu i blizance, reci im da ih volim“, izusti slabašnim, promuklim glasom.

Dejzi uznemiri slabost u majčinom glasu. „Uskoro će stići kući“, reče. „Kaži im sama“.

Na njene reči nije bilo odgovora, ni treptaja Lorninih kapaka ni pokreta oko usana.

„O, ne“, izusti Dejzi. Prestravljena, kleknu na krevet i stavi uvo na majčino srce, ali ništa se nije čulo. Uhvati je za ruku, ali nije bilo pulsa. „Mama, ne!“, vrisnu gledajući Lornine bledoplave oči, otvorene kao da su gledale nešto u daljini.

Razum joj je govorio da je majka umrla, ali ipak nije mogla da veruje da smrt može da dođe tako naglo, bez ikakvog upozorenja ili urlika bola.

Zavladala je takva tišina da je mogla da čuje zujanje pčela i pesmu ptica u bašti. Bio je topao sunčan dan koji bi nekada Lorna provela radeći u bašti ili perući posteljину da bi je raširila napolju da se osuši. Uvek je bila praktična i predvidljiva, a u tome kako će provesti dan rukovodila se strogom rutinom, koju su mogli da izmene samo vremenski uslovi. Dejzi se nekada tome podsmevala; činilo joj se tako izluđujuće dosadnim. Ali poslednjih nekoliko nedelja i sama je počela da uživa u rutini,

nalazeći smisao u obavljanju običnih ali važnih poslova. Poverovala je da je najzad odrasla.

Međutim, sada se nimalo nije osećala odraslo. Osećala se bespomoćno kao da ima pet godina, klečeći na krevetu, u suzama koje su joj se slivale niz obraze, ne znajući šta treba da radi.

Rezak zvuk zvona na ulaznim vratima odjeknu kroz kuću i Fred počne da laje. Dejzi istrča iz sobe i niz stepenice nadajući se da je to doktor. To je zaista bio on i, pošto je bacio pogled na njen izraz lica izbežumljen od bola, zaputi se pravo u spavaću sobu.

U osam sati iste večeri Dejzi ode u svoju sobu i povede Freda. Zatvorila je vrata i legla na krevet jecajući. Fred se privio uz nju nežno je ližući po licu kao da je razumeo kako se oseća.

Poslednjih nekoliko sati bilo je toliko čudno i zbunjujuće da se Dejzi osećala kao da se čitav njen svet urušio. Ništa nije bilo normalno za šta god da se uhvatila, a tišina je bila jeziva. Ali najgore od svega bilo je ponašanje njene porodice.

Doktor je još bio tu kad je tata stigao neočekivano rano. Rekao je da je krenuo na sastanak kad je osetio da nešto nije u redu, pa je došao pravo kući. Pa ipak, mada se naoko odazvao iracionalnom nagonu, kada mu je doktor rekao da mu je supruge preminula pre samo nekoliko minuta, nije uopšte reagovao. Samo je stajao u predsoblju gledajući ga bezizražajno.

Nastavio je da se ponaša čudno, nekako ukočen i dalek. Nije ni pokušao da se popne da vidi Lornu, već je učtivo upitao doktora da li želi čaj ili kafu. Dejzi je očajnički bila potrebna uteha, zagrljaj, da je upita kako su protekli majčini poslednji trenuci i da je uveri da je pravilno postupila, ali ništa od toga nije dobila. Izgleda da su tati bili važni blizanci, jer čim je ispratio doktora, telefonirao je u koledž i zamolio direktora da ih smesta pošalje kući.

Smrtovnica je stajala na kuhinjskom stolu. Džon ju je uzeo, pročitao, a zatim je konačno otišao gore da vidi Lornu. Dejzi je čula kako se vrata spavaće sobe zatvaraju i odjednom se oseti potpuno izolovanom.

Džon je još uvek bio u spavaćoj sobi kad su Lusi i Tom došli kući. Oboje su imali majčinu svetlu kosu i plave oči, ali to je jedino po čemu su ličili. Lusi je bila prilično zdepaste, majčine građe, ali lice joj je gotovo stalno bilo namrgođeno. Tom je bio visok i tanak kao otac i obično je bio nasmejan.

Bili su zajapureni i zadihani jer su trčali. „Je l' mami pozlilo?“, upitaše uglas.

Dejzi se zaplaka. „Umrkla je malopre“, izgovori. „Tata je s njom.“

Tom smesta priđe Dejzi da je zagrli. Sagao se dok licem nije dotakao njeno rame i Dejzi ga je čula kako tiho plače. Ali na njeno zaprepašćenje, Lusi se obruši na nju.

„Je l' tata bio tu kad je umrla?“, zapita optužujućim glasom.

„Ne“, Dejzi zajeca. „Samo ja. Tata je došao kući dok je doktor bio tu.“

„Zašto nas nisi zvala?“, zapita Lusi, čije su plave oči bile hladne i sumnjičave.

Dejzi nije bila raspoložena da nadugačko objašnjava. „Sve se tako brzo dogodilo. Rekla mi je da misli da je došlo njeno vreme, a ja sam je pitala da li želi da zovem koledž i tatu, ali mi nije dozvolila. Nije želela ni da telefoniram doktoru, a ja sam svejedno to učinila. On je stigao samo dva minuta pošto je umrla.“

„Trebalo je da nam telefoniraš, nisi imala pravo da nas sprečiš da budemo ovde“, prasnu Lusi, a zatim, zagrcnuvši se od jecaja, otrča uza stepenice. Tom se otrgnu od Dejzi, napravi neku grimasu i brzo pođe za bliznakinjom.

Njih troje ostadoše gore duže od jednog sata, a Dejzi je stekla jasan utisak da je nepoželjna. To nije imalo nikakvog smi-

sla, nikada ranije nisu se različito odnosili prema njoj, nikada nije osećala da je na bilo koji način drugačija, pa ju je bolela pomisao da ne znaju kako je njena tuga podjednako velika kao njihova.

Sedela je u kuhinji, samo s Fredom da joj pravi društvo, i tu ju je zatekao tata kad je sišao mnogo kasnije, kako još uvek sama plače. Obratio joj se oštro rekavši da ima stvari koje moraju da se obave, između ostalog, da se pozove pogrebnik da odnese telo. Dejzi je potpuno bila svesna toga, ali je mislila da je mogao prvo da odvoji malo vremena da bi je upitao kako je i porazgovarao s njom o tome šta se dogodilo.

Ne znajući šta drugo da radi, Dejzi poče da sprema večeru, a tata samo reče da ne razume kako može da misli na stomak u ovakvom trenutku. Ipak, on i blizanci kasnije su pojeli večeru, a ona je bila jedina koja nije mogla ništa da jede. Pošto su pogrebnici došli i odneli Lornu, ona je ostala da pospremi kuhinju, dok su oni zajedno otišli u dnevnu sobu ne pozvavši je da im se pridruži.

Džoel je bio pun saosećanja kad mu je telefonirala, ali bio je dežuran, i nije mogao da dođe. Rekao joj je da ne prima ništa k srcu, jer se većina ljudi ponaša čudno kad je u šoku.

Sad je Dejzi bila sama u svojoj sobi, gde su je okružile stvari koje su je bolno podsećale na majku: mnoštvo plišanih medveda u trikoima sa svih gimnastičkih takmičenja u kojima je učestvovala dok je bila tinejdžerka; plava nabrana kućna haljina koju joj je Lorna lane sašila i koja je visila na vratima; divno aranžiran i uokviren kolaž od fotografija koji joj je majka s ljubavlju napravila jer, kako je rekla, više nije mogla da podnese selotejp koji uništava tapete.

Da li je mama znala da će biti ovako kad nje ne bude? Da li je samo mama držala porodicu na okupu i znala da će se sve raspasti bez nje? Činilo joj se da je to nemoguće, ali opet, zašto je toliko želela da Dejzi pronađe svoju pravu majku?

Dejzi privuče Freda još čvršće u zagrljaj, nasloni glavu na njegovo krzno i zajeca. Barem je on nije napustio.

Trgla se kad je začula tiho kucanje na vratima. Uspravila se i brzo obrisala lice. „Uđi“, reče očekujući Toma, jer on je noću kasno često dolazio da porazgovara s njom. Ali na njeno iznenađenje, bio je to otac.

Zastao je na vratima na trenutak, samo je gledajući, valjda uočivši da su joj oči crvene. Bio je savetnik u agenciji za zakonom zaštićene nekretnine, pa se često šalio da je i sam počeo da liči na njih, jer mu je smeđa kosa bila prošarana sedim, a nekada vitko telo počelo da mlitavi. Ali, u stvari, još uvek je bio zadivljujuće mladolik i lep za čoveka od blizu šezdeset godina; bio je u formi jer je i dalje igrao badminton i jedrio kad god je mogao. Ali njegove smeđe oči sada su bile tmurne, pa je Dejzi pomislila da ga nikada nije videla tako jadnog ili nesigurnog.

„Treba da porazgovaramo“, reče tiho. „Izvini, Dizi, bio sam toliko obuzet sobom da nisam ni pomislio kako je tebi.“

Nadimak je nastao kada su blizanci bili bebe i nisu znali da pravilno izgovore Dejzi, ali zadržao se u upotrebi zbog njene prirode. U poređenju s ocem i blizancima koji su bili skloni prirodnim naukama, Dejzi je bila nestalna, lepršala od jedne do druge stvari koje bi je zainteresovale, nikada ne ovladavši nijednom. Ako bi čitala knjigu, to je bila laka, vedra literatura, a volela je i komediju, ples, klizanje i gimnastiku, sve što se brzo kreće i što je vizuelno. No jedna od njenih najlepših osobina bila je sposobnost da oprost i zaboravi, tako da je, čim je videla da joj otac pati, zaboravila na sopstveno osećanje povređenosti.

„Sve je u redu, tata“, reče ona. „Uđi.“

Seo je na ivicu kreveta i mazio Freda dok se raspitivao o tome šta se dogodilo. Dejzi mu je objasnila da je Lorna uporno zahtevala da ne zove ni njega ni blizance.

„To tako liči na nju“, reče on tužno milujući Freda po ušima. „Mislim da ionako ne bih mogao brže da stignem. Ali nisam bio spreman za to da će se sve odigrati tako iznenada, Dejzi. Sinoć je tako dobro izgledala.“

„A bilo joj je dobro i kad sam joj jutros pomogla da uđe u kadu“, reče Dejzi oslanjajući se na oca. „Pričala je da treba zasađiti nove hrizanteme na jesen. Ušla sam kasnije da je obiđem i pomislila da spava, kad mi je rekla da misli da je kraj i tražila da je držim za ruku.“

Tada Dejzi briznu u plač, a otac je privuče u zagrljaj. „Ostaje za njom ogromna praznina u našim životima“, reče žalosno. „Idućeg meseca bilo bi trideset godina kako smo u braku, a ja sam uvek pretpostavljao da ćemo zajedno ostariti.“

Sad joj je bilo bolje dok ju je držao u zagrljaju i ponašao se kao i obično, pa su neko vreme razgovarali o tome kome treba odmah da jave, a ko bi mogao da sačeka do sutra.

„Strah me je od toga što ću morati stalno to da ponavljam“, rekao je umorno provlačeći prste kroz kosu. „Ali pošto nema potrebe za autopsijom, sahrana može brzo da se obavi.“

„Mogu ja da telefoniram nekim ljudima umesto tebe“, ponudi Dejzi.

„Ne“, uzdahnu on, „to moram ja da obavim. Njeni prijatelji bili bi povređeni da im to saopšti iko drugi. Nego reci mi, Dejzi, o čemu ste vas dve razgovarale pre no što se to dogodilo?“

Dejzi nije imala nameru da mu išta kaže o tome, barem ne neko vreme, ali sad nije imala izbora.

Otac se nasmeši. „To mi je govorila već neko vreme“, reče. „Znaš kakva je bila, Dejzi, želela je da svi budu srećni, da završi sve nedovršene poslove. Znaš, njoj je majka umrla kad je imala samo devet godina, a otac joj se ponovo oženio koju godinu kasnije. Nije se slagala s maćehom, a ja mislim da joj je otac išao linijom manjeg otpora i odbijao da priča s Lornom o njejoj majci. Tako je ona ostala bez odgovora na mnoga pitanja. Pretpostavljam da je verovala da se i ti tako osećaš.“

„Ali ne“, reče Dejzi žustro. „Ni najmanje me ne interesuje moja biološka majka. Imam sve što želim u ovoj porodici, iako je Lusi ponekad zlobna.“

„Ona je samo malo ljubomorna na tebe“, reče on tešeći je. „Mislim da je umislila da te je mama više volela. No to će proći.“

„Nadam se da je tako, tata“, tiho reče Dejzi. „Ona ima Toma, oni sve rade zajedno. Ja sam ta koja visi.“

„Oni se neće vraćati u koledž do posle sahrane, tako da ćemo imati vremena da razgovaramo i izjadamo se“, reče on ustajući s kreveta. „Ali ja treba da počnem da telefoniram, a mislim da bi ti možda trebalo da legneš. Ovo je bio veoma težak dan.“

Dejzi je zaista vrlo brzo zaspala, ali se kasnije probudila, upalila svetlo i videla da je tek dva sata ujutru. Pošto nije mogla ponovo da zaspi, sišla je da podgreje malo mleka.

Dejzi je mnogo puta napuštala kuću, da deli s prijateljima zajednički stan, da živi sama u iznajmljenoj sobi, a jednom da živi s dečkom za koga je želela da se uda, ali ma koliko je žudela za potpunom slobodom, ova kuća i majka uvek su je vukle nazad. Bila je to prostrana viktorijanska porodična kuća s velikim prozorima u nišama, divnim oknima i svim najboljim obeležjima tog perioda. Lorna i Džon nisu mnogo promenili na kući. Pod u trpezariji je hoblovan i lakiran pre nekoliko godina, kuhinja je produžena i modernizovana, ali pošto su Lorna i Džon uvek voleli viktorijanski stil, udobne plišane kaučeve, skupocene grafike Vilijama Morisa i dobro polirano drvo, kuća je verovatno izgledala gotovo onako kako je to prvobitni projektant zamislio.

Većina njihovih suseda sada je bila imućna, ali nije bilo tako kada je Dejzi bila mala. Tada je Bedford park u velikoj meri bio porodični kraj i skoro svi su imali po troje ili četvoro dece. Stalno su se posećivali, spavali jedni kod drugih, igrali se i išli u školu zajedno. I njihovi roditelji svi su bili prijatelji, a Lorna je bila ta koja je sve pokretala, organizovala jutarnju zajedničku kafu, večernje zabave i baštenska druženja leti.

Ali, jedan po jedan, stari prijatelji su odlazili, jer su dobijali smešno visoke ponude za svoja imanja. Pridošlice su imale

dadilje koje su im čuvale decu i slali su ih u privatne škole. Žene nisu imale vremena za jutarnje kafe.

Dejzi ode u dnevnu sobu i sede za majčin pisaći sto. Na njemu je bio spisak ljudi kojima je otac trebalo da telefonira. Sudeći po kvačicama pored nekih imena, obavio je oko polovinu razgovora.

Okrenula se u stolici, pogledala oko sebe i osetila nepodnošljivu tugu što nikada više neće videti mamu kako tu sedi i piše pisma, šije ili čita. Soba je bila prenatrpana, s mnoštvom knjiga, slika, fotografija i ukrasa – Lorna nikada nije bila u stanju da se rastane od nečega što je imalo sentimentalnu vrednost. I sve je ostalo tu, od malih staklenih životinja koje su joj Dejzi, Tom i Lusi kupovali za mnogobrojne rođendane ili Majčin dan, do ružne slonove noge pretvorene u stolicu, koju je Lorni poklonio deda. Počistiti i obrisati prašinu samo u ovoj sobi bio je užasan posao, tako da Dejzi nije znala kako će se svi zajedno snaći kad dođe vreme da se ona ponovo zaposli.

Dejzi delimično nije želela posao zbog toga što je iskreno više volela domaće poslove nego bilo šta drugo. Bila je savršeno zadovoljna time da kuva, čisti i radi u bašti; nije joj se dopadao posao u kancelariji ili prodavnici, s mnoštvom sitnih pravila i propisa. Zbog toga je važila za čudakinju među prijateljima, pravim modernim japijima, kojima je stalo do zgrtanja novca i kupovine sopstvenih kuća. Ona nije imala ni ambicija ni kvalifikacija – nije bila baš dobar đak u školi. Oduvek je želela upravo ono što su imali njeni roditelji: čvrst brak pun ljubavi i dvoje dece. Ali to priznati ikome u današnje vreme bilo bi isto kao priznati da si ljudožder.

I to je bio delimično njen problem s Lusi. Jer današnje neprijateljstvo nije bila nikakva novost, ona je stalno ispaljivala rafale u Dejzi govoreći joj da nema cilj, da je smušena i da nema veze sa stvarnim svetom. I, na neki način, Lusi je bila u pravu. Kad bi Dejzi poslali nešto da kupi, često bi zaboravila zašto je pošla.

Njen ljubavni život uvek je bio zamršen i dramatičan, bila je emotivna, velikodušna, rastrošna i vrlo impulsivna.

Lusi je, sa svoje strane, bila veoma bistra. Imala je devet položenih maturalnih ispita, tri s najboljim uspehom, i studirala ekonomiju. Pažljivo je birala sebi momke, uspevala da živi od svog džeparca i nikad ništa nije zaboravljala. No, za divno čudo, ništa od toga nije bilo uzrok nesuglasica među njima. Sve je počelo zbog Dejzinih gimnastičkih sposobnosti, ali možda i loše odabranog momenta da ih pokaže. U višim razredima osnovne škole ona je bila gimnastička zvezda i pobedila je na mnogim takmičenjima, ali kad je napunila četrnaest godina, umorila se od nadmetanja i učestvovala je samo iz zabave.

Lusi je veoma dobro svirala klavir i klarinet, čemu se Dejzi iskreno divila, jer je znala da nikada neće imati strpljenja da uči muziku. Jednog letnjeg popodneva pre otprilike šest godina, cela porodica je sedela u bašti, dok je Lusi svirala klavir u trpezariji pored otvorenih francuskih prozora da bi je čuli.

Dejzi zaista nije znala zašto – možda, kako je Lusi rekla, zato što je mrzela da joj sestra bude u centru pažnje, tek, dok je Lusi svirala jednu naročito potresnu partituru, Dejzi ode do kuhinjskih vrata i otpoče seriju premeta do kraja bašte, a zatim se vrati nazad hodajući na rukama.

Tom i roditelji zapljeskaše prekinuvši klavirski resital. Začuo se snažan tresak kad je Lusi ljutito zalupila poklopcem klavijature i viknula nešto u smislu: „Najbolje da se zaposliš u cirku-su, to je sve što umeš“, pre nego što je, uvređena, odjurila uza stepenice.

Dejzi se kasnije izvinila, ali se Lusi nikad nije odljutila, i činilo se kao da su toga dana uspostavile obrazac ponašanja koji se ne može promeniti. Otvoreni rat postao je pravilo, a Lusi je nalazila sve načine da naudi Dejzinom ugledu i da je omalovaži.

Da sve bude gore, Lusi je naglo izrasla do 177 centimetara, dobila popriličan broj bubuljica i nosila odeću broj 14. Dejzi je bila tanana, visoka samo 167 cm i retko su je mučile bubuljice, ali Lusi se ponašala kao da je zla vila na nju bacila čini koje su bile namenjene Dejzi.

Stalno je optuživala Dejzi da ima anoreksiju. Sakrila bi njenu omiljenu odeću i nemilosrdno isticala koliko je glupa. Dejzi je bila svesna toga da je često samo pogoršavala situaciju time što je vrištala uvrede, nazivajući Lusi debelom bubalicom, i nudila joj medicinska sredstva za čišćenje lica od bubuljica, a sad se toga stidela. Ali Lusi ju je iscrpljivala, špijunirala je, njuškala po njenoj sobi kad bi izašla i, uopšte, stalno joj išla uz nos.

Nakon što se Dejzi odselila prvi put, u svoju prvu iznajmljenu sobu, bolje su se slagale kad bi došla kući u posetu. Ali čim bi se ponovo uselila, počinjalo je sve ispočetka. Dejzi je tada već imala dvadeset jednu godinu i malo više razumevanja, pa je pokušavala da pridobije Lusi tako što ju je pozivala da ide s njom u bioskop ili kupovinu. No Lusi kao da je bila rešena da bude neprijatna, pa su se izlasci često završavali žestokom svađom.

Kad je Dejzi ušla u kuhinju, Fred podiže pogled iz korpe i mahnu repom, očigledno u nadi da će ga izvesti u šetnju. „Nema šetnjice“, reče Dejzi sagnuvši se da ga pomazi, „pola noći je.“ Nasu sebi malo mleka i požele da se poverila mami u vezi s Lusi – možda bi mama imala neki dobar savet kako da se ophodi prema njoj. Ali odnos dve devojke uvek je bio njihova tajna; nikada nisu dozvolile da pred roditeljima izađe na videlo.

„Ubuduće neću da reagujem“, reče sebi, stavljajući šolju mleka u mikrotalasnu pećnicu i osećajući se krivom zbog mnogobrojnih svađa u odsustvu roditelja. „Sad moramo da odra-stemo.“

Noć je bila vrlo topla, pa Dejzi izvadi cigarete iz tašne i izađe u baštu da popuši jednu, s Fredom koji se bešumno iskrao za njom.

Nikada nije pušila pred roditeljima, jednostavno joj se činilo da bi to bilo neprikladno jer su oni nepušači. Uglavnom je pušila samo kad je izlazila s prijateljima, ali uživala je da popuši cigaretu u bašti, jer je imala slastan ukus zabranjenog voća. Džoel je bio protivnik pušenja, a Lusi je, naravno, mislila da je to užasno. Ali Tom je uživao u pušenju, pa bi oni često zajedno popušili po cigaretu uveče u bašti.

Dejzi sede na ljuljašku a Fred skoči do nje. Zapalila je cigaretu i lagano se ljuljuškala u tami, razmišljajući o Džoelu i pitajući se da li će moći da izađe s posla da bi došao na sahranu.

Odjednom Fred tiho zareža, pa se Dejzi osvrnu i ugleda Toma kako u pidžami dolazi kroz baštu.

„Zdravo!“ prošaputa ona, jer nije želela nikog drugog da probudi. „Je l' ni ti nisi mogao da spavaš?“

Zatresao je glavom. „Ne mogu da shvatim, Dizi. Tako je dobro izgledala kad sam se jutros pozdravio s njom.“

Dejzi mu dade cigaretu i on sede do nje na ljuljašku. Iako je izgledao kao Lusi, Tom je bio potpuno drugačijeg temperamenta. Bio je podjednako pametan, ali voleo je da se pretvara da je glup. Bio je daleko pažljiviji i obzirniji od svoje bliznakinje i mnogo darežljiviji u pogledu vremena, osećanja i novca. Voleli su ga i nastavnici i drugi studenti, bio je dobar sportista, strasno voleo rok muziku i bio veoma duhovit.

Malo su razgovarali o tome kako se osećaju zbog majke, a onda Tom zaplaka. „Nisam znao da će ovoliko boleti“, prošaputa. „Mislio sam da će mi gotovo biti drago kad se dogodi, jer više neće morati da pati. Ali osećam bes, Dizi, stalno mislim zašto baš ona? Pogledaj koliko ima beskorisnih, jadnih ljudi! Zašto se oni ne razbole?“

Dejzi je instinktivno znala da od nje ne očekuje odgovor, da samo daje sebi oduška. Zato ga je samo držala i pustila da se

isplače, odjednom svesna da će sada morati da zauzme majčino mesto u porodici, jer će Lusi i on jedno vreme biti izgubljeni bez Lorne.

Nijedno od njih dvoje nikada nije odlazilo od kuće, išli su u isti razred od obdaništa, opredelili su se za koledž u Zapadnom Londonu radije nego da odu od kuće na studije, a njihova bliskost štitila ih je od usamljenosti, zlostavljanja vršnjaka i svih ostalih sitnica koje utiču na drugu decu. Dejzi se sećala da im je zavidela kad su bili mali. I pre nego što su progovorili, koristili su neki svoj tajni jezik koji ona nije razumela. Često su spavali u istom krevetu i sve delili.

Mama im je uvek bila podjednako važna. Gde god bi išla po kući, oni bi je sledili. Čak i sada, kada su imali po dvadeset godina, ta veza se nije prekinula – nikada nisu želeli da izađu uveče onoliko koliko je Dejzi to želela kad je bila u njihovim godinama, bili su isto tako srećni kod kuće.

„Sve će biti u redu“, uveravala je Toma. „I dalje ćemo biti porodica, zajedno ćemo održavati kuću i baštu. Ja sam i dalje tu.“

„Znači, nećeš se odseliti?“, upita on brišući suze nadlanicom. „Lusi reče da misli da ćeš ti odmah otići.“

„Otkud joj ta ideja?“, upita Dejzi.

On sleže ramenima. „U stvari, ne znam. Ali čula je kako mama i tata pričaju pre izvesnog vremena o tome kako će se tata snaći kad mame više ne bude. Tata je rekao da misli da proda kuću i negde kupi neku manju, lakšu za održavanje, jer ne očekuje da ti zauvek ostaneš da se brineš o kući.“

Dejzi razmisli o tome na trenutak. „Verovatno ne bih volela da ostanem zauvek. Možda ću se udati, a možda ćeš se i ti oženiti, a ona udati. Bilo bi pametnije za tatu da se preseli u manju kuću. Ali nije mi jasno zašto Lusi misli da bih odmah pobešla.“

„Zato što je mama svakome od nas ostavila po nešto novca“, reče on. „Lusi i ja nećemo dobiti naš novac dok ne napunimo dvadeset jednu godinu, ali ti ćeš svoj dobiti odmah.“

Dejzi oseti da u njoj raste bes prema sestri. Nije znala da će joj iko išta zaveštati, trebalo je da to bude prijatno iznenađenje, ali baš je ličilo na Lusi da to upotrebi kao oružje.

„E pa, ovoga puta Lusi nije u pravu. Neću odmah da odem, s novcem ili bez njega, možeš to da joj preneseš“, odlučno reče Dejzi. „Mama bi želela da ostanem dok se stvari ponovo ne ustale, pa ću i ostati. Sada bi bilo najbolje da se vratimo u krevet, imaćemo veoma mnogo posla danas.“

Na dan sahrane padala je kiša, slaba kiša koju je Lorna uvek volela jer je godila njenoj bašti. Došlo je mnogo ljudi – rođaci, mnogi od njih daleki, stari prijatelji i susedi – a dvorište krematorijuma bilo je ispunjeno cvećem.

Dejzi se činilo da je služba bila veoma kratka i mada su reči koje je vikar izgovorio o Lorni bile divne, imala je utisak da je nekako promašio ono suštinski važno što je nju činilo. Možda nije trebalo da taj svoj utisak javno iznese kasnije kod kuće, ali je došlo mnogo suseda iz vremena kad su blizanci i ona bili mali i svi su govorili o stvarima koje su voleli kod Lorne.

„Volela bih da je rekao kako je njen najveći dar bio da s ljudima razrešava njihove probleme“, rekla je Dejzi. „Znate šta hoću da kažem? Ona nije samo savetovala ljude kad bi imali neki problem, već bi s njima sela, dala im šolju čaja i zajedno bi razmotrili ceo slučaj.“

Gotovo sve najbliže, dugogodišnje Lornine prijateljice klijemale su glavama odobravajući. Jedna od njih je zatim ispričala kako ju je Lorna podržavala i tešila svakodnevno pošto ju je suprug napustio. Ona reče da je Lorna bila bolja od školovanog savetnika, jer je imala sposobnost da te zasmeje čak i kada si bio duboko očajan.

Zatim je govorila druga prijateljica, koju su Dejzi i blizanci uvek zvali teta Medž, srdačna žena od stotinak kila, koja im je dolazila barem jednom nedeljno otkako su znali za sebe.

„Ti si nasledila taj dar, Dejzi“, reče ona s odobravanjem. „Nemoj ga nikada izgubiti, to je divan talenat.“

Izgledalo je da Lusi, koja je sa svojom najboljom prijateljicom Elis sedela na jednom od kaučeva, ne sluša razgovor. Pa ipak, mada joj je bila okrenuta leđima, Dejzi je osetila kako se na te reči njena sestra ukočila i kao da je hladnoća prostrujala kroz sobu.

Kasnije, kad su se svi posetioci razišli, Dejzi je praznila mašinu za pranje posuđa da bi je ponovo napunila prljavim tanjirima i čašama, kad Lusi uđe u kuhinju, stade pored vrata i prekrsti ruke. Na sebi je imala vrlo izgužvanu dugu crnu haljinu i čizme martinke. To je bio njen uobičajeni stil; Lusi je izjavljivala da je feministkinja i verovala je da su žene koje se oblače u blistavu odeću i šminkaju šupljoglave. Ali Lorna je mrzela te čizme više od svega, pa ju je čak i Tom nagovarao da se na ovaj naročiti dan dotera i obuče nešto konvencionalno, jer bi majci bilo mило. Lusi se na to nije obazirala, a Džon, koji je tog jutra bio veoma potresen, nije joj zbog toga prebacio, što je možda trebalo da učini.

„Nešto nije u redu?“, upita Dejzi. Tom je otišao gore s tatom da srede neke papire, pa je u kući bilo vrlo tiho.

„Nisi ti ništa nasledila od mame, a kako bi i mogla kad joj nisi niko i ništa!“, reče Lusi glasom ledenim od besa.

Dejzi požele da kaže nešto zlobno, ali je znala da taj dan nije pogodan za svađu. „Tetka Medž je to rekla figurativno“, reče slegnuvši ramenima. „Svi koji su bili u sobi danas savršeno dobro znaju da sam usvojena, ali možeš od nekog nešto da naslediš i tako što s njim provedeš mnogo vremena.“

„Pa kako to da nisi pokupila bar malo pameti od nje?“

„Ma daj, Lusi“, reče Dejzi gubeći strpljenje. „Nemoj bar danas da budeš zla. Možda padnem u iskušenje da te pitam kako to da nisi nasledila nimalo majčinog smisla za pravi trenutak i diplomatiju.“

Mislila je da će to biti dovoljno da natera njenu sestru da odjuri u svoju sobu, ali umesto toga, Lusi polete k Dejzi, ščepa je za kosu i tresnu je pesnicom posred lica.

„Kako ti se ovo čini kao pravi trenutak?“, vrisnu kao da je pomahnitala. „Gledam te ceo dan kako se ulizuješ svim tim dosadnim starim susedima. Stavljáš im do znanja da si ti negovala mamu, kao da je jedino tebi u porodici stalo. Jedini razlog što si bila tu jeste to što su te otpustili s posla.“

Dejzi je nos goreo, krv joj se slivala niz lice i kapala po haljini. Bila je suviše zapanjena da bi pokušala da Lusi uzvratí udarac, a osim toga, znala je da ne može da se nosi s mlađom sestrom kad ova pobesni.

„Nisam se nikome ulizivala“, reče pokušavajući da ne zaplače. „Samo sam bila učtiva, jer su to mamini prijatelji, a mnogi od njih su danas došli izdaleka. I da znaš da sam s posla otpuštena jer sam stalno morala da uzimam odsustvo kad je mami bilo loše. Kad smo već kod toga, ne sećam se da si se ikada ponudila da odvezeš mamu u bolnicu na kontrolu, da je okupaš ili bilo šta.“

Lusi ponovo preteći zakorači prema njoj, pa Dejzi zgrabi kuhinjski nož koji je stajao na radnoj površini. „Samo me još jednom dodirni i zabiću ga u tebe“, prosikta.

„Što ne odjebeš i ne odseliš se s tvojim krmkom?“, zareža Lusi ali s rastojanja. „Ovde si nepoželjna. Mama te je možda trpela, ali samo zato što je mislila da mora. Tata, Tom i ja te preziremo. Ti si kukavica u gnezdu.“

„Bolje kukavica nego stara vrana“, odbrusi Dejzi. „Pogledaj se na šta ličiš, kao reklama za *Jadnike!* Stalno mi govoriš kako si pametna, ali samo bi se potpuni idiot tako obukao za majčinu sahranu. Šta misliš kako se tata osećao kad te je takvu video? Ako je ikoga danas prezirao, to si bila ti.“

Htela je da prođe pored sestre još uvek držeći nož u ruci, ali kad ju je okrnula u dovratku, Lusi je ponovo ščepa za kosu i

zabaci joj glavu unazad. Dejzi je držala nož u desnoj ruci i kako se pomerila da se odbrani, okrnula je njime Lusi po ruci.

Vrišteći kao prikšana svinja, Lusi pusti Dejzi i jurnu u predsooblje i uz stepenice. „Ubola me je nožem, ubola me je“, vrištala je iz sveg glasa. „Tata, dođi, Dejzi je poludela!“

Dejzi zgrabi svežanj kuhinjskih papirnih ubrusa pokušavajući da zaustavi krvoliptanje iz nosa po sebi i po podu. Zatim začu tatu i Toma kako jure niza stepenice pitajući šta se događa. Nije mogla da vidi podnožje stepenica, jer je predsooblje bilo u obliku slova L tako da, dok je držala ubruse na nosu, nije videla oca i Toma s Lusi, koja je histerično vrištala kao da je žrtva ničim nezazvanog napada. Kad je pošla k njima da ispriča svoju verziju događaja, Dejzi oseti slabost i klonu na kuhinjsku stolicu.

„Prekini da vrištiš i sedi“, reče tata Lusi, ali glas mu je postajao sve tiši dok je uvodio Lusi u dnevnu sobu da joj pregleda ruku.

Tom uđe u kuhinju. Zastade kad ugleda Dejzi prekrivenu krvlju. „Šta se dešava?“, zapita.

„Udarila mi je iz čista mira“, izusti Dejzi slabašnim glasom. „Jesam li je stvarno ubola? Nisam htela, uzela sam nož zato što je htela ponovo da me udari. Zgrabila me je za kosu dok sam prolazila pored nje.“

„Tata upravo gleda šta je s njom“, reče. „Šta je vama dvema? Zar vam nije dosta što je mama umrla?“

Bilo je neobično što je Tom grdi, obično je sve prolazilo mimo njega. Bio je miran i voleo da ostane po strani.

„Ona je prva počela“, Dejzi je bila uporna. „Ako je naletela na nož, tako joj i treba, rekla mi je da odjebem i da se odselim sa Džoelom, rekla je da me prezirete.“

„Moram da odvedem Lusi u bolnicu da joj vide ranu“, doviknu tata iz predsooblja. „S tobom ću razgovarati kad se vratim, Dejzi“, dodade preteći i vrata se zalupíše za njim.

„Nisam imala nameru da je povredim“, Dejzi pogleda Toma molećivo, želeći da joj poveruje. „Ona je takva kučka, Tome. Kladam se da tati govori gomilu laži.“

Nije bilo jasno da li joj Tom veruje ili ne, ali je izvadio led iz zamrzivača i držao joj ga na nosu dok krvarenje nije prestalo.

Dok je tako sedela, Dejzi mu ispriča šta se tačno desilo i zašto, ali Tom je i dalje mislio da je ona kriva. „Zašto si se upustila u svađu?“, upita, a lice, koje mu je obično bilo vedro, sada je bilo iskrivljeno od brige. „Znaš kakva je ponekad.“

„Ne mogu da progutam takve uvrede a da ne kažem ništa“, reče klonulo Dejzi. „Niko ne bi mogao. Zar ne možeš da zamisliš koliko boli kad ti neko kaže da si kukavica u gnezdu? Jesam li, Tome? Da li je istina ono što mi je rekla, da me ti i tata prezirete?“

„Naravno da nije tačno“, reče on odmahnuvši glavom. „Lusi je jednostavno ljubomorna jer si ti danas bila u centru pažnje, svi su se divili kolačima koje si napravila, govorili kako lepo održavaš kuću i kakva mora da je bila uteha za mamu što si je ti negovala. Pogodilo ju je što nju nisu hvalili.“

„E pa, ništa nije učinila da ih zasluži“, odbrusi Dejzi. „Nisam ja želela da sve sama radim. Nije htela da mi pomogne, ako se sećaš. Meni je isto toliko teško što sam izgubila mamu, ali nisam mogla da sedim u svojoj sobi i sažaljevam samu sebe, neko je morao sve da pripremi.“

Tom joj uputi isti očajnički pogled koji je često viđala na očevom licu. Tata nije voleo sukobe niti da se od njega traži da nekome drži stranu. „Nos ti je dobrano otekao“, reče, a to je zvučalo kao izgovor da skrene temu sa svoje sestre. „Doneću ti malo brendija, pa bi možda bilo najbolje da legneš.“

Dejzi je najviše na svetu želela da spava. Bila je na nogama od šest ujutru spremajući hranu i bila je potpuno iscrpljena. „Dobro, ali hoćeš li ti da objasniš tati moju verziju kad se vrate?“, upita.

Klimnuo je glavom.

„Možda bi bilo najbolje da se odselim“, reče ona.

Pogledao ju je na trenutak, ne odgovorivši.

„I ti misliš da je to rešenje, zar ne?“, upita ona, a suze joj ponovo krenuše na oči.

„Ne znam, Dejzi“, reče on umorno, rasejano prolazeći rukom kroz kosu. „Samo znam da mi je dosta da budem između dve vatre.“